

ליל שבת קודש פרשת תולדות ה'תשס"ה

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ד' המדבר מדעת שהוא האחדת בין חסד וגבורה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על נקודת אחת בתורה זו של רביז"ל), כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, כמו שכתוב (תהלים נ"ו): "בה' אהלל דבר באלהים אהלל דבר". וזאת הבחינה היא מעין עולם הבא, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (פסחים ג.): "ביום ההוא יהיה ה' אחד" וכו', והקשו: וכי האידנא לאו הוא אחד? ותירצו חכמינו זכרונם לברכה, האידנא מברכין על הטובה, הטוב והמטיב, ועל הרעה, דיין אמת, ולעתיד כולו הטוב והמטיב, שיהיה שם ה' ושם אלקים אחדות אחד וכו', וכשידע כל זאת נקרא ידיעה שלמה, כי עיקר הדעת הוא אחדות של חסד וגבורה, זה נקרא דעת, היינו שלא יחלק בין חסד לדין, ויברך על כולם "הטוב והמטיב", וזה נקרא: "ה' אחד ושמו אחד" וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הגה זהו עיקר שלימות האדם בזה העולם, שיזכה להכיר את הקדוש ברוך הוא בכל מאורעותיו, ויברך על כולם הטוב והמטיב, וכמו שהיה רבי עקיבא רגיל לומר (ברכות ט:): כל דעביד רחמנא לטב עביד, כי כל מאורעותיו מושגחים בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, וכל מה שעובר על האדם זה רק לטובתו הנצחי, לכפרת עוונותיו או לזכותו לעולם הבא, ובוודאי דבר זה קל להגיד בפה, אבל למעשה כשעובר על האדם צרות ויסורין, קשה לו מאד להחזיק מעמד ולדעת בידיעה ברורה שהכל לטובתו, וצריכין לעבוד על זה הרבה, לבקש ולהתחנן לפני הקדוש ברוך הוא, שיזכה לדעת זאת, ושלא ישבר מכל ההרפתקאות והיסורין שעוברין עליו בחיים, וכשאדם זוכה לקנות דעת זאת, הוא חיי חיים טובים מעין עולם הבא, שכבר בזה העולם הוא מרגיש תענוגי עולם הבא, ומשתעשע בשעשוע דמלכא, כי אין עוד תענוג ושמחה כזו שיודע שכל מה שעובר עליו הוא רק טוב גמור, וזה נקרא ידיעה שלימה, היינו אחדות בין חסד וגבורה, כי בספירות עליונות שהם, כתר חכמה בינה חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות, אין דעת נמנה לספירה בפני עצמה, רק היא האחדות בין חסד וגבורה, היינו כשאדם בא לידי

הכרה הנ"ל, שבין מדת החסד ובין מדת הגבורה הכל רק ממנו יתברך לבד, לטובתו הנצחי, זה נקרא דעת, ובוה האדם נקרא שלם בדעתו, והשגה זאת יכנים משיח צדיקנו בעולם, בבחינת (ישעיה י"א) ומלאה הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים, ולכן יברכו אז על הכל הטוב והמטיב, כי יכירו בדיעה ברורה שאין שום רע בעולם כלל, רק הכל טוב ומטיב, וכל מה שאדם זוכה להכנים בעצמו ידיעה זאת היום, הוא חי חיים מעין עולם הבא, ועולמו רואה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה פרשת השבוע מתחיל (בראשית כ"ה), ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק, והדקדוק מפורסם, מהו כפל הלשון, ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק (עי' פירש"י)? ויש לומר שמרומז בפסוק זה השגה הנ"ל של רביז"ל, שעיקר השלימות הוא ליכלל חסד וגבורה ביחד, ולהכיר שהכל ממנו יתברך לבד לתכלית הטוב, כי הנה אברהם הוא מדת החסד, ויצחק הוא מדת הגבורה כידוע, ועיקר התכלית כששניהם נכללים יחד באחדות גמור, וזה נעשה על ידי התאחדות אברהם ויצחק, וכמבואר בזוהר (וירא קי"ט:), שבשעת העקידה שהשתמש אברהם במדת הגבורה, ולקח המאכלת לשחוט את בנו, אז הגיע לשלימות באמת, כי נכלל אצלו חסד וגבורה ביחד, עיין שם, וזהו ואלה תולדות יצחק בן אברהם היינו התולדות של יצחק שהוא מדת הגבורה, שהם יעקב ועשו האמורים בפרשה (כמו שפירש"י), שהם גם כן ענין של חסד וגבורה, הם על ידי בן אברהם, היינו על ידי שהוא בן ותוצאת מדת החסד של אברהם, כששניהם נכללים יחד, ויודעים שגם בגבורה יש טוב וחסד, וזהו אברהם הוליד את יצחק, היינו שממדת החסד בעצמה יוצא הגבורה, כי לפעמים לקיום החסד צריכין להשתמש עם מדת הגבורה, אבל העיקר להכיר שגם בתוך הגבורה שורה מדת החסד, והכל ממנו יתברך לבד לתכלית הטוב, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו חסדים ורחמים גמורים, וזוכה להכיר את השם יתברך מכל פרט מימי חיינו, עדי נזכה להכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת תולדות ה'תשס"ה

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מזבוב ועכביש מעשה ז' דף קי"ט, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, ועשתה עצמה בערמה כאלו היא חוזרת ואינה רוצה עוד לילך אל הזבוב, וחזר הדף למקומה, וחזרה העכביש לילך אל הזבוב, ואזי שוב הרים הדף ולא הניחה, (היינו שהדף חזר והרים את עצמו, ולא הניח את העכביש לילך אל הזבוב) וחזרה, וכן היה כמה פעמים, כי כן דרך היצר הרע שהוא העכביש, שמנסה לתפוס נשמות חלושות שהם בחינת זבוב, בתוך קורי עכביש שלו, והוא טווה ואורג אותם בפה טמא שלו, ומוציא דיבורים טמאים דרך פיהם של אנשים פגומים כדי להרחיק נשמות ישראל משורשם, והוא עושה בערמה חדשה בכל פעם, כי מראה עצמו כאילו עוזב את האדם, אבל אחר כך חוזר ונוקש בו עוד הפעם ועוד הפעם, ורק על ידי שאדם חזק בדעתו לא להיכנע אליו, והוא מסתיר עצמו תחת דף הקדוש של התורה הקדושה, על ידי זה הוא ניצל מרשתו הטמאה, וזוכה לראות במפלתו.

אחר כך שוב חזרה העכביש לילך אל הזבוב, והיתה מרחשת והולכת עד שכבר חטפה עצמה ברגל אחר על הדף, ושוב הרים הדף את עצמו, והיא כבר היתה על הדף קצת, ואזי הניח הדף את עצמו לגמרי, עד שנשארה העכביש תחתיו בחלל בין דף לדף, והיתה מרחשת שם, ונשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום, (והזבוב, לא אספר לכם מה שהיה בה), כי על ידי שאדם חזק מאד ללמוד בכל יום לכל הפחות דף אחד מלימודי התורה הקדושה, חק ולא יעבור, הדף של התורה הקדושה יגן עליו להיות נשמר מכל רע, ויכניע את הס"מ, שהוא העכביש לגמרי, וכמו שאמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' י"ט) שהכח של התורה גדול כל כך, עד שיכולה להוציא בני אדם מן העבירות שרגילין בהם חס ושלום, ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כך וכך, יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד, עיין שם.

והמלך היה רואה כל זה והיה מתמיה עצמו, והבין שאין זה דבר ריק, רק שמראין לו איזה דבר, (וכל השרים ראו שהמלך מסתכל ומתמיה על זה),

והתחיל לחשוב בזה, מה זה ועל מה זה, ונתנמנם על הספר, וחלם לו שהיה בידו אבן טוב, (שקורין דומיט), והיה מסתכל בו, והיו יוצאין ממנו גוזמות אנשים, האבן טוב הוא נשמת ישראל, כי כל אחד ואחד מישראל הוא כאבן טוב בכתר המלך (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ר'), וכשהצדיק דן אותם לכף זכות ומוצא בהם נקודות טובות, על ידי זה מתעטר כתר המלך בתכלית ההידור והיופי, וזוכים לראות בכבוד המלך באמת, וזה עבודת הצדיקים בכל ימי חייהם, ליקרב אנשים תחת כפני השכינה, ולהחזיר אותם בתשובה שלימה לפניו יתברך, כי על ידי שדונם לכף זכות ומוצא בהם נקודות טובות, על ידי זה מעלה אותם מכף חובה לכף זכות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רפ"ב), ומחזיר אותם להיות אבן טוב בכתר המלך.

והשליך מידו הדומיט, כי לפעמים אין הצדיק רוצה בהנהגת העולם, ומסתיר פניו מהם מחמת מיעוט אמונה שיש בישראל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"ח), ואז משליך מעל עצמו הנהגת העולם, ותולה את זה בקטנותו, ואומר שאינו ראוי להנהיג העולם (עין שם בתורה הנ"ל).

והדרך אצל המלכים שתולה על גביהם הפאטרעט (התמונה) שלו, ועל גבי הפאטרעט תולה הכתר, והיו אותן האנשים, היוצאין מן הדומיט, לוקחין את הפאטרעט וחתכו את ראשו, ואחר כך לקחו את הכתר והשליכו לתוך הרפש (כל זה חלם לו), והיו אותן האנשים רצים אליו להרגו, כי כן דרך בני אדם, שדייקא אלו שקיבלו טובה נצחית מן הצדיק, ונתקרבו אל השם יתברך עליו, הם נהפכים עליו לרודף, וחותרים ראש התמונה שלו, שהם ספריו הקדושים, שבתוכם מונח פניו שכלו ונשמתו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קצ"ב), וזורקים את כתרו לתוך הרפש, היינו שמבזים אותו בכל מיני בזיונות, ולבסוף גם רצים אחריו להרגו רחמנא ליצילן, ואף על פי שזה דבר שכנגד השכל, למה תרדוף את האדם שהציל אותך מן הרפש והטיט, ותיקן אותך להיות אבן טוב בכתר המלך, אבל כך הוא טבע העולם, שדייקא ממי שקיבלו טובה, אחר כך נהפכים עליו לרודף, ואשרי מי שאינו נכשל בזה, רק מכיר טובה תמיד למי שעשה לו טובה ואינו שוכחו לעולם.

והרים עצמו דף מן הספר הנ"ל, שהיה שוכב עליו, והגן לפניו, ולא יכלו לעשות לו מאומה, והלכו ממנו, ואחר כך חזר הדף למקומו, ושוב היו רצים להרגו, וחזר והרים הדף כנ"ל, וכן היה כמה פעמים, והיה משתוקק מאד לראות איזה דף שמגן עליו, מאיזה נמוסים של איזה אומה כתוב עליו, והיה מתיירא להסתכל, והתחיל לצעוק: חבל, חבל, ושמעו כל השרים שהיו יושבים

שם, והיו חפצים להקיצו, אך אין זה נמוס להקיץ את המלך, והיו מכים סביבותיו כדי להקיצו, ולא היה שומע, כי הדף של התורה הקדושה מגין על הצדיק מכל רע, והוא בורח תמיד אל תוך הדרי התורה למצוא מרגוע לנפשו, ולקרר את עצמו מעוצם הצרות והיסורין שעוברים עליו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ה), וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו פרק ו') אם ראית שהיסורין ממשמשין ובאות עליך רוץ לחדרי דברי תורה ומיד היסורין בורחין ממך, שנאמר (ישעיה כ"ו) לך עמי בא בחדריך וגו' עיין שם.

בתוך כך בא אליו הר גבוה ושאל אותו: מה אתה צועק כל כך, שזה זמן רב שאני ישן, ולא הקיץ אותי כלום, שום דבר, ואתה הקיצות אותי? אמר לו: ולא אצעק? שהם קמים עלי להרגני, רק שזה הדף מגן עלי, השיב לו תהר: אם זה הדף מגן עליך, אין אתה צריך להתירא משום דבר, כי גם עלי קמים הרבה שונאים, רק זה הדף מגן עלי, בוא ואראך, ההר גבוה מרמו על היצר הרע של הצדיקים, שעליו נאמר (סוכה ג"כ.) צדיקים נדמה להם כהר, שהם כלליות המניעות והבלבולים שיש להצדיק על כל דבר שבקדושה, אבל הוא עולה ומתגבר על כולם, ומנצח כל מלחמותיו, רק בשעה שגם אוהביו נהפכים עליו לרודף זה כואב מאד, כי הלא גמל להם רק טובות, ולמה ישלמו לו רעה תחת טובה, ולכן צועק כראוי אל השם יתברך, ועושה רעש גדול למעלה, וגם בזה עיקר נחמתו על ידי הדף של התורה הקדושה, כי בחזרתו מן הביטול, שנתבטל אל האין סוף ברוך הוא על ידי גודל צרותיו ויסוריו, הוא בא חזרה עם חידושי תורה נפלאים, והם עיקר נחמתו מתוך כל הצרות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ה), והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, ולהכיר להם טובה תמיד, עדי נזכה לחזור באמת אל הקדוש ברוך הוא ולהיות דביקים בו יתברך מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת תולדות ה'תשס"ה

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קע"ג המדבר ממעלת הכתב של הצדיק, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), על ידי הכתב יכול הצדיק האמת להכיר הנפש ופנימיות הנפש של הכותב, והאמונה ושרש האמונה שלו וכו', כי הנפש והאמונה הם בחינה אחת, כמו שכתוב (ישעיה כ"ו): "נפשי אויטיך כלילה", וכתוב (תהלים צ"ב): "ואמונתך כלילות", ועל ידי הכתב אפשר להכיר הנפש ופנימיות הנפש שהיא בחינת פנימיות האמונה כנ"ל, בבחינת "אנכי" שאמרו חכמינו, וזכרונם לברכה (שבת קה): 'אנא נפשי כתבית יהבית', היינו שהכותב נותן נפשו בתוך הכתב, וגם פנימיות נפשו וכו', והדיבור שמדבר עם הצדיק האמיתי הוא במעלה גדולה מהכתב, כי הכתב אינו רק פעולת הנפש, ומתוך הפעולה יכול הצדיק להבין מהות הנפש, והדיבור הוא הנפש בעצמו, כמו שכתוב (שיר השירים ח): "נפשי יצאה בדברו", ואף על פי שהדיבור הוא דבר שאין בו ממש, אף על פי כן מחמת שהוא צדיק אמת, והדיבור הוא מהות הנפש בעצמה, על כן יכול לראות מהות הנפש בעצמה, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הגה הכתב יש לה מעלה גדולה מאד, שהכותב מניח בתוך אותיות הכתב פנימיות נפשו ואמונתו, והוא דבר שנשאר לדורי דורות, ויש לה קיום לעולם, ולכן הקדוש ברוך הוא חנן אותנו עם ספרי הצדיקים שיש בכל דורו ודור, כי על ידי ספריהם הקדושים אנחנו יכולים לראות פנימיות נפשם ואמונתם, ולהמשיך על עצמינו עוצם הארתם הגדולה, וזהו ענין תורה שבכתב, שעיקרה היא עשרת הדיברות, ובתוכה כלולה כל התרי"ג מצוות כמובא (רש"י שמות כ"ג י"ב), והיא מתחלת עם תיבת "אנכי", שהוא ראשית תיבות א'נא נ'פשי כ'תבית י'הבית, היינו שכביכול הקדוש ברוך נתן פנימיות נפשו בתוך התורה, ולכן כל מי שלומד תורה הוא מתדבק בו יתברך באמת, כי הקדוש ברוך הוא אחדות אחד עם התורה, וכמובא בזוהר (ויקהל ה.) קודשא בריך הוא ואורייתא חד, ואם האדם רוצה לדעת ולהכיר את הקדוש ברוך הוא, העיקר על ידי התורה, ואם האדם רוצה לדעת אם הוא חי עם הקדוש ברוך הוא, העיקר לדעת אם הוא חי עם התורה הקדושה, היינו אם כל דרכיו מהוגנים על פי השולחן ערוך שהיא כלליות דיני התורה הקדושה, כי התורה הקדושה שהיא הכתב של הקדוש ברוך הוא כביכול, היא פנימיות נפשו כביכול, ועל ידי התורה אנחנו יכולים להתדבק בו יתברך.

והנה עוד מעלה יש להכתב של התורה הקדושה וספרי הצדיקים, שהדיבורים הקדושים מתצמצמים בתוך אותיות הכתב, ויכול כל אחד ואחד לקבל מתוכו כפי צרכו ומדריגתו, שבכל דרגא ודרגא שהוא נמצא בה, יכול להתבונן מתוך הכתב

והספר התחזקות והתעוררות כפי מה שצריך, ולא יהיה אצלו ריבוי אור, שהרי יכול לפתוח ולסגור את הספר כפי רצונו, ולקחת ממנו בדיוק מה שצריך, מה שאין כן בהדיבור, לפעמים האדם שומע דברים שהם למעלה מהשגתו, ונעשה אצלו ריבוי אור, וכמו שהיה בשעת מתן תורה, שמכל דיבור ודיבור פרוחה נשמתם של ישראל, והביא הקדוש ברוך מל של תחייה והחיה אותם (שבת פ"ח:), כי הדיבור הרי הוא פתוח ואין עליו שום כיסוי וצמצום, מה שאין כן על ספר יש כיסוי וצמצום, וכמו שפעם אמר רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ל"ו) שהדפין של הכריכה הם מחפים וכו', עיין שם, ולכן כשיש ביד האדם ספרי התורה הקדושה וספרי הצדיקים, הוא בטוח תמיד שיכול להחיות את נפשו ולהעלות את מוחו בהשגות אלקותו יתברך, ויזכה לעלות ולהתדבק בו יתברך באמת, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב בפרשת השבוע (בראשית כ"ה) ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה, ויש לדקדק למה השתמש עשו בלשון "אנכי" ולא בלשון "אני"? ועל פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן מאד, כי הנה אצל עשו היה מבוזה כל ענין הבכורה, שהוא ענין הסתכלות על החכמה והשכל שיש בכל דבר, ולראות אלקותו יתברך מכל דבר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' א'), ולכן לא הבין כלל את מעלת הכתב של התורה הקדושה ושל ספרי הצדיקים, ואיך שעל ידם יכולים להחיות מתים ממש ולהשיב נפשם אליהם, אדרבה אצלו כל ענין הכתב ופנימיות הנפש ללעג ולקלס, והוא כופר בהשארת הנפש ובתחיית המתים לגמרי, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ילקוט שמעוני רמז קי"א) הנה אנכי הולך למות, מלמד שכפר בתחיית המתים, ולכן אמר "אנכי" דייקא הולך למות, היינו ענין "אנכי" הנ"ל, שהוא ראשית תיבות א'נא נ'פשי כ'תבית י'הבית, כי אצלו כל הענין של הכתב בחינת מיתה, ולמה זה לי בכורה, למה אני צריך כל הענין של בכורה והשגות אלקותו יתברך, יותר טוב לי לילך בשרירות לבי, וכמו שנאמר עליו (משלי י"ח) לא יחפוץ כסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו (עי' בס"א הנ"ל), כי אין לו השגה בפנימיות נפשו ובשורש האמונה, ולכן דייקא ספרי התורה וספרי הצדיקים עומדים כנגד עשו הרשע ומכמלים אותו (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ל'), כי על ידם מקבלים נשמות ישראל כח לעמוד על עמדם, ולעלות בהשגות אלקותו יתברך, והשם יתברך יזכינו לראות אור הגדול של ספרי התורה הקדושה, ולדבק עצמינו בו, עדי נזכה לעלות ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

